

- LENGYEL I.–RECHNITZER J. 2002. A hazai építőipar versenyképességének javítása: klaszterek szerepe a gazdaságfejlesztésben. – Régió Art Kiadó, Győr, pp. 99–125.
- LENGYEL M. 2004. A turizmus általános elmélete. – Heller Farkas Gazdasági és Turisztikai Szolgáltatások Főiskolája, Bp. 525 p.
- PORTER, M.E. 1998. Clusters and the New Economics of Competition. – Harvard Business Review, pp. 77–90.
- RÁTZ T. 2004. Zennis és Lomi Lomi, avagy új trendek az egészségturizmusban. – In: AUBERT A.–CSAPÓ J. (szerk.): Egészségturizmus. PTE Földrajzi Intézet, Pécs. pp. 46–65.
- RECHNITZER J. 1998. A területi stratégiák. – Dialóg Campus Kiadó, Bp–Pécs, 348 p.
- Regionális klaszterek és a létesítésükre, működtetésükre vonatkozó politikák az Európai Unióban és Magyarországon, 2003. – Szakmai vitaanyag. SEED Kisvállalkozás-fejlesztési Alapítvány, Bp.
- SASS M. et al. 2006. A beszállító programoktól a klaszter-támogatásig: nemzetközi tapasztalatok, hazai lehetőségek. – ICEG EC Munkafüzet 18.
- VAJDA R.–VADAS V. 1990. Magyarország gyógy-idegenforgalma. – ALFAPRINT Nyomdaipari Kiszövetkezet, Bp., 167 p.
- <http://epa.oszk.hu/00800/00890/00002/data/17.pdf>
- http://nkomftp.hungary.com/palyazatok/eger_nyitva.pdf
- <http://www.digitalcity.hu/digitalcity/entity/entityNews.jsp?dom=AAAABIOO&egd>
- http://www.onkorkep.hu/15_04/8_15.htm

Kertész Ádám: Tájökológia. Holnap Kiadó - Budapest 2003. 166 p.

A környezetvédelmi, ökológiai diszciplínák által felvetett, kutatott témák a szűkebb szakma mellett egyre inkább a közéleti érdeklődés fókuszába kerülnek. Ezzel párhuzamosan szélesebb teret kapnak a felsőoktatás palettáján a tájökológiával kapcsolatos ismeretek. Öröndetes tény, hogy a hallgatók, geográfus szakemberek, és a rokontudományok képviselői egyre bővülő magyar nyelvű szakirodalomból válogathatnak a témával való ismerkedés kapcsán. **Kertész Ádám** könyve a Tájökológia, Geoökológia, a főként elméleti, és kisebb részben gyakorlati kérdéseit taglaló kötetek sorát gazdagítja, mikor hasonlóan **Csorba Péter** azonos címmel kiadott, 1997-ben megjelent munkájához, e tudományterület fogalmaival, főbb kutatási irányjaival ismerteti meg az érdeklődő olvasót.

A könyv akár a „Bevezetés a Tájökológiába” címet is viselhetné, hiszen szerzője – mint ahogyan ezt bevezetőjében is említi – széles olvasóközönségnek szánja. És valóban, a kötet olvasmányos stílusban, közérthetően tárgyalja a tudományterület alapfogalmait, sokszor utalva az egyes fogalmak kialakulásának tudománytörténeti útjára, néhol kutatóműhelyenként eltérő értelmezési lehetőségeire is. Emellett, a könyvben számos helyen „elvarratlan szálakat” is találunk, melyek továbbgondolásra az egyes részkérdések, és gyakorlati alkalmazások irodalmában való további búvárkodásra ösztönzik az olvasót.

Az első fejezet „A Tájökológia kialakulása” címet viseli, de képet kapunk belőle e tudományág legfontosabb, néha még a szakemberek által is hibásan használt alapfogalmait (geoökológia, tájökológia, táj, környezet stb.) közötti hasonlóságokról, különbségekről. Bizony nem könnyű eligazodni a külföldi szakirodalom nevezéktaiban, és emellett nagyon fontos a magyar megnevezések, (pl. tájsejt) meghonosítása, terjesztése is. Szintén ebben a fejezetben esik szó a természeti környezetpotenciál fogalmáról, meghatározásának lehetséges módzatairól. A szerző itt többféle módszert ismertet, hangsúlyozva azok jelentőségét a gyakorlati alkalmazás területén.

A táji ökoszisztémákkal, és térbeli alapegységeik jellemző tulajdonságaival foglalkozó második fejezetben végig nyomon követhető a rendszerelvű megközelítés, és az, hogy a tájökológiában az elmélet és a gyakorlat szerves egységet alkot, nehezen választható szét egymástól. A szerző többször is nagyon helyesen hangsúlyozza az egyes ökológiai térszerkezeti egységek, ill. azok vizsgálata esetében is a méretarány (dimenzió) jelentőségét. A nagyon szemléletes, tájökológiai modelleket bemutató ábrák mellett esetleg érdemes lett volna a szerzőnek bemutatnia itt a gyakorlati tájtervezést nagyban elősegítő tájökológiai térképeket is.

A tájalkotó tényezőkről szóló harmadik fejezet főként a nem geográfus olvasók számára ad rövid áttekintést a felszín közeli kőzet, a domborzat, a talaj, a vízrajz, és az élővilág tájformáló szerepéről. KERTÉSZ Á. e fejezetben a tájalkotó tényezők gyakorlat-orientált bemutatására törekszik. Szó esik például a geomorfológiai térképezés elvéről, módszertanáról, jelkulcsáról, a domborzat és mikroklíma kapcsolatáról, az éghajlati adatok interpolálhatóságának problémáiról, a talajtani mintavétel módozatairól. Az egész könyvben végig követhető a terepvizsgálatra épülő gyakorlati szemléletmód, ám ez különösen igaz erre a fejezetre, hiszen itt a nem geográfus olvasó is sok útmutatást kaphat terepmunkája megtervezéséhez.

A következő, tájtipológiával, tájbeosztással foglalkozó fejezetben olvashatunk a tájbeosztás és a tájrend közötti különbségről, megismerhetjük a tájbeosztás deduktív, és induktív módszerét. A szerző keresztmetszetet ad a magyar tájbeosztás és tájtipológia történetéről, bemutatja Magyarország tájbeosztását, és tájtypusait.

Az ökológiai stabilitás kérdését taglaló fejezet a napjainkban „slágertémának” számító fenntarthatóság kérdésköréhez nyújt hasznos elméleti háttérrel.

A kötet utolsó fejezetében az olvasó ízelítőt kap a Tájökológia néhány gyakorlati alkalmazási lehetőségéről. A tájvédelemmel, természetvédelemmel, városökológiával, és mezőgazdasági szempontú tájökológiai kutatásokról képet adó alfejezeteket haszonnal fogják olvasni a természetvédelmi szakemberek éppúgy, mint az agrár vagy kertész-mérnökök.

KERTÉSZ Ádám könyve világos stílusával, gazdag, jól követhető ábraanyagával, bőséges irodalmi hivatkozásaival remek kiindulópontot jelent mindazok számára, akik megszeretnék ismerni e fiatal, és rohamosan fejlődő tudományág tárgyát, rendszerét, vizsgálati módszereit. Fontos, hogy a jelenlegi és jövőbeli döntéshozók, gyakorlati szakemberek minél szélesebb köre olvassa ezt a könyvet, és általa bővítse tájökológiai ismereteit, hiszen ha e tudományterület kérdéseit nem csak megfogalmazni, a táj ökológiai állapotát nem csak leírni, hanem a felhalmozott tudást alkalmazni is tudjuk talán közelebb juthatunk ahhoz, hogy ökológiai alapú „élhetőbb” világot teremtsünk magunknak.

SZILASSI PÉTER